

Mari Sipilä

Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysvälillä Vaasa - Jyväskylä

Sisäisiä julkaisuja 38/2006

Mari Sipilä

Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysvälillä Vaasa - Jyväskylä

TIEHALLINTO
Keski-Suomen tiepiiri
Vaasan tiepiiri
2006

ISSN 1458-1561
TIEH 4000534-v

Edita Prima Oy
Helsinki 2006

TIEHALLINTO

Keski-Suomen tiepiiri
Cygnaeuksenkatu 1
PL 58
40101 JYVÄSKYLÄ

Vaasan tiepiiri
Korsholmanpuistikko 44
PL 93
65101 Vaasa

Puhelinvaihte 0204 2211

SISÄLTÖ

1	NYKYTILANTEEN ONGELMAT	7
1.1	Tieverkon käytön ohjauksessa painottuu asiakasnäkökulma	7
1.2	Viitoituksen valtakunnalliset ohjeet välillä Vaasa - Jyväskylä	7
1.3	Reittiopastuksen nykytila välillä Vaasa-Jyväskylä	8
1.4	Valtatien 18 kehittämisprojektien vaikutus viitoitusongelmiin	11
2	ONGELMIEN RATKAISEMINEN LIIKENTEEN HALLINNAN KEINAIN	13
2.1	Yleistä 13	
2.2	Tiekartan ja viitoituksen yhteispelin selkeyttäminen	13
2.3	Ratkaisut vt 13 ja vt 16 viitoituksen osalta	13
2.4	Ratkaisut vt 18 viitoituksen osalta	14
	LIITTEET	16

LIITE 0 Indeksikartta

Liitteet vaihe 1, yhteysvälin virheiden korjaaminen:

LIITE 1	VAASA
LIITE 2	LAPUA
LIITE 3	YLISTARO

Liitteet vaihe 2, olemassa olevan viitoituksen vahvistaminen:

LIITE 4	VENESKOSKI
LIITE 5	KESKIKYLÄ
LIITE 6	MYLLYMÄKI
LIITE 7	VÄÄTÄISKYLÄ
LIITE 8	PETÄJÄVESI

1 NYKYTILANTEEN ONGELMAT

1.1 Tieverkon käytön ohjauksessa painottuu asiakasnäkökulma

Tieverkko ja sen ylläpito ovat vuosien saatossa muuttuneet tuotelähtöisestä ajattelusta tuke-maan asiakaslähtöisempää näkökulmaa. Tieverkko nähdään sekä henkilöliikennettä että elin-keinoelämää palvelevana, yhteiskunnan tarjoamana palveluna. Tieverkon käyttäjät ovat asiakkaita, joille Tiehallinto haluaa tarjota laadukasta palvelua. Osana laadukasta palvelua on tieverkolla suunnistamisen tukeminen, jotta palvelun käyttö olisi asiakkaan eli tienkäyttäjän näkökulmasta ongelmattonta ja vaivatonta.

Tieverkon käyttöohjeita ovat eri karttakustantajien laatimat kaupalliset tiekartat. Tiekartta on tieverkolla ensisijainen suunnistamisen apuväline, jota viitoituksen on määrä tukea reittisuunnistuksen tapaan. Päätieyhteyksiä käyttävän tienkäyttäjän kartantarve on matkan alussa, pää-teiden solmupisteissä sekä kohteen läheisyydessä, muuten viitoituksen on tuettava tienkäyttäjän reitillä pysymistä. Tieverkon viitoituksen on oltava havaittava, ymmärrettävä, jatkuva ja tiekartan logiikan kanssa yhdenmukainen.

1.2 Viitoituksen valtakunnalliset ohjeet välillä Vaasa - Jyväskylä

Tielaitoksen vuonna 1996 julkaisema ohje *Liikenteen ohjaus – viitoitus* on voimassa oleva ohjeistus viitoituksesta yleisillä teillä. Viitoitusohjeessa viitoituskohteet luokitellaan käyttötarkoituksensa mukaan kaukokohteisiin, väli-kohteisiin ja lähikohteisiin:

”**Kaukokohteiden** viitoituksella annetaan pitkämatkaliselle liikenteelle tieto tien yleisestä suunnasta, jota seuraamalla liikenne voi hakeutua myös pienemmille paikkakunnille

Välikohteet ovat merkittäviä tieverkon solmupisteitä. Välikohteita voivat olla myös paikkakunnat, jotka ovat liikenteelliseltä merkitykseltään tärkeämpiä kuin niitä edeltävät lähikohteena viitoitetut paikkakunnat. Välikohteen tapaan voidaan viitoittaa myös sellaisia liikenteellisesti merkittäviä paikkakuntia, jotka eivät varsinaisesti ole viitoitettavan tien varrella, mutta joihin kyseinen tie tarjoaa edullisimman reitin.

Lähikohde on tien varrella oleva sellainen paikkakunta, jolla on merkitystä paikantamisen kannalta.”

Ohjeen mukaisesti valtatiellä kaukokohde on maakuntakeskus tai muu palveluiltaan korkeatasoinen kuntakeskus ja lähikohde on merkittävä tieverkon solmupiste.

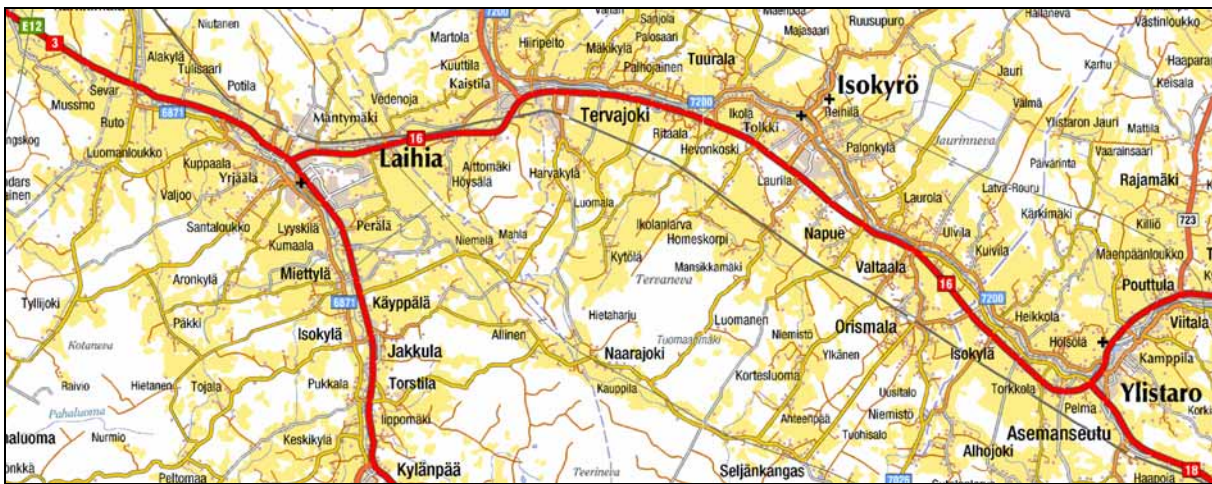
Vuodelta 1996 peräisin olevan viitoitusohjeen mukaan valtatie 18 viitoitukset Vaasan ja Jyväskylän välillä ei merkitä maastoon toistaiseksi Seinäjoen ja Jyväskylän välillä. Seinäjoki viitoitetaan kaukokohteena vt 3 / vt 18 alkaen välin Seinäjoki – Jyväskylä valmistumiseen saakka. Ohjeen mukaan Vaasa ja Jyväskylä ovat valtatie 18 viitoituksen kaukokohteita ja Seinäjoki lähikohde. Lähikohteet ovat ohjeen mukaisesti Vaasasta lähdettäessä Tervajoki, Isokyrö, Ylistaro, Alavus, Tuuri, Töysä, Ähtäri, Multia ja Petäjävesi.

1.3 Reittiopastuksen nykytila välillä Vaasa-Jyväskylä

Valtatien 18 numeroitiin ja viitoitettiin maastoon pysyvästi Vaasan ja Jyväskylän välille 1990-luvun lopulla, kun Petäjävesi-Multia –yhteys ja Multian ohikulkutie rakennettiin valtatiestandardin mukaisesti.

Kuitenkaan yhteyttä Kyyjärven kautta valtateitä 16 ja 13 Vaasan ja Jyväskylän välillä ei tuolloin korjattu vastaamaan muuttunutta tilannetta.

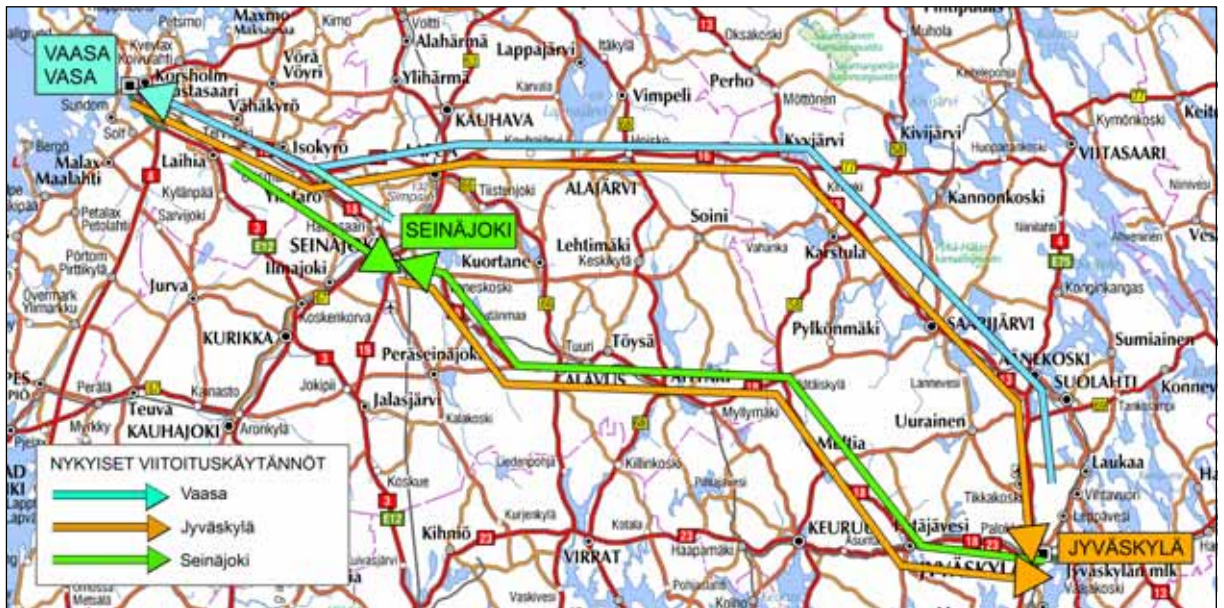
Vuoden 2006 tiekartassa valtatieyhteys Ylistaron ja Laihian välillä on merkitty tiekartalla valtatieksi 16, mutta sama valtatieosuus on maastoon merkitty valtatieksi 18. Ote vuoden 2006 GT –kartasta on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Ylistaron ja Laihian välinen valtatieyhteys on maastossa merkitty valtatieksi 18.

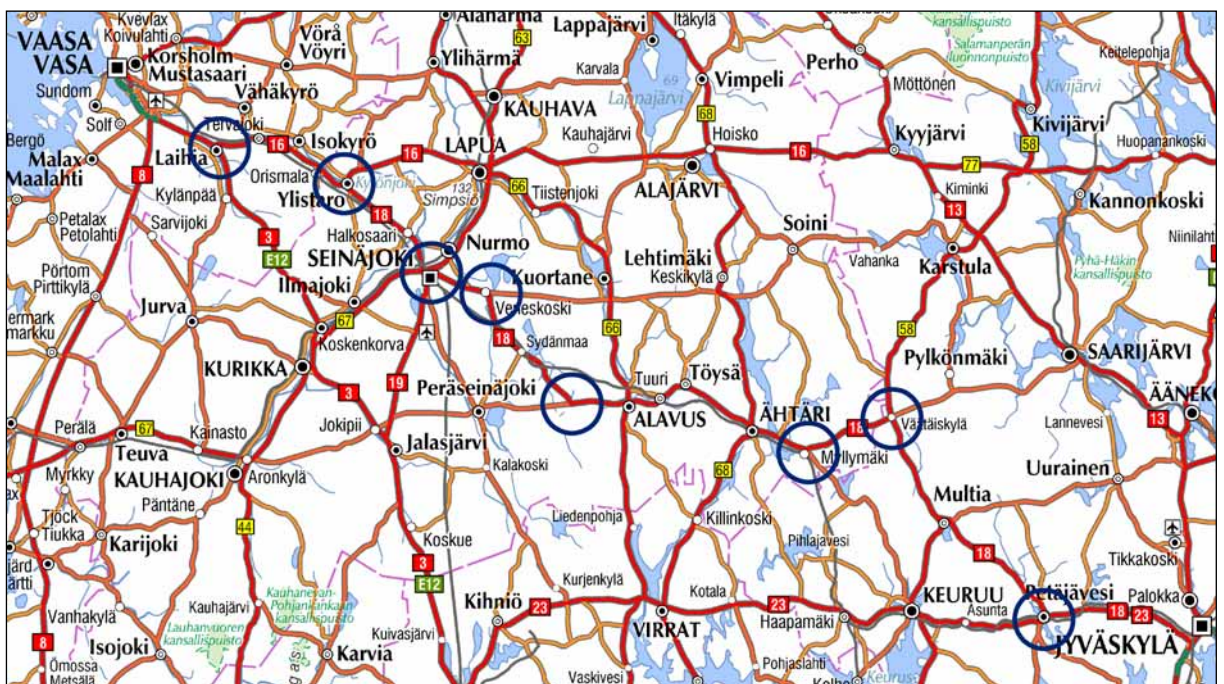
Monien vaiheiden kautta muodostunut viitoitus Vaasan ja Jyväskylän välillä on epäjohdonmukainen. Nykyisellään Vaasasta Jyväskylään viitoitetaan Kyyjärven kautta valtateitä 16 ja 13 pitkin, kun puolestaan Jyväskylästä Vaasan suuntaan opastetaan tieliikenne Seinäjoelle valtatieitä 18 pitkin, josta edelleen Vaasaan. Jyväskylän suunnasta Vaasa viitoitetaan myös Kyyjärven reittiä, mutta viitoitus alkaa vasta Jyväskylästä hieman pohjoiseen valtatie 4 varrelta.

Valtatien 18 kautta matka Vaasasta Jyväskylään on 10-20 kilometriä lyhyempi kuin reitti Kyyjärven kautta valtateitä 16 ja 13. Nykyiset viitoituskäytännöt on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Nykyiset viitoituskäytännöt Vaasan ja Jyväskylän välillä ovat epäloogisia, Vaasasta Jyväskylään viitoitetaan valtateiden 18 (16) ja 13 kautta, kun Jyväskylästä Seinäjoelle (ja edelleen Vaasaan) puolestaan viitoitetaan valtatie 18 kautta.

Nykytilanteessa reittiopastus valtatiellä 18 Vaasan ja Jyväskylän välillä on epälooginen ja jopa harhauttava. Vaasan ja Jyväskylän maakuntakeskukset yhdistää ensisijaisesti valtatie 18, joka on kuitenkin valtatieksi katkonainen ja polveileva. Valtatiessä 18 on epäjatkuvuuskohtia, jotka on esitetty kuvassa 3.

Kuva 3. Valtatie 18 Vaasa – Jyväskylä ja valtatie selkeät epäjatkuvuuskohtat, joissa harhaanajamisen riski on suuri.

Vaasan, Jyväskylän ja Seinäjoen välisen viitoituksen selkeyttämisessä on otettava huomioon alla mainitut seikat:

Jotta Vaasa-viitoitusta ylipäätään voitaisiin harkita aloitettavaksi Jyväskylän suunnasta ennen Seinäjokea, tulisi Vaasan viitoitus alkaa jo ennen kuin saavutaan varsinaisesti Seinäjoen keskustaajamaan. Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien rakentamisprojektin yhteydessä uusitaan paljon viittoja ja samassa yhteydessä kannattaisi harkita Vaasa-viitoituksen aloittamista (Seinäjoen rinnalla) tästä viitasta ja sen osoittamasta liittymästä. Liittymä sijaitsee valtatiellä 18 Seinäjoen kaakkoispuolella.

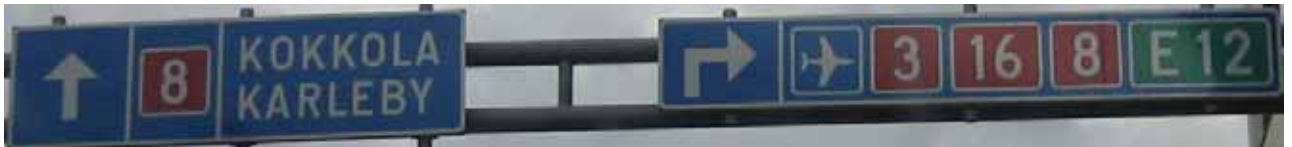
Seinäjoella viitoituksessa esitetään valtatie 18 johtavan Lapualle. Valtatie 18 viitoituksessa tulisi ilmetä, että tie johtaa Vaasaan. Lapualle johtaa valtatie 19, jonka varrella myös Nurmo sijaitsee. Tämä lienee selvä osoitus siitä, että viitoitussuunnitelma Vaasa-Jyväskylä -välillä on tyystin vanhentunut.

Seinäjoen keskustaan johtavissa viitoissa on *keskusta viitoitettu samassa suunnistustaulussa kahdesta kohdasta*. Käytäntö harhauttanee joitakin Tampereelle tai Vaasaan matkaavia kääntymään jo ensimmäisestä keskusta -liittymästä, sillä tieverkolla eri puolilla Suomea on useita liittymiä, joissa suunnistustaulut ja liittymäviitat eivät kaikilta osin vastaa toisiaan.

Viitoituksia, jotka eivät ”johda mihinkään” tulisi kaikin keinoin välttää erityisesti suoraan menevässä suunnassa. Kaikki liittyvät suunnat on toki jo liikenneturvallisuussyistä esitettävä, mutta viitassa tulisi esittää vähintään tien nimi, jos järkevää kohdetta ei ole.

Yllä kuva Vaasan keskustassa sijaitsevasta katuverkon viitoituksesta. Valtatie 16 on maastoon merkitty alkavaksi vasta Ylistarosta. Valtatien 16 vanha viitta tulee korvata valtatie 18 tunnukseksi myös kunnan omistamalla katuverkolla, jotta viitoitettavat reitit olisivat jatkuvia.

Petäjävedellä viitoitustaulussa on liikaa tekstiä ja teollisuusalueen tunnus puuttuu. Lisäksi Keski-Suomessa valtatie 18 numerot ovat osassa viitoista haalistuneet näkymättömiksi.

1.4 Valtatie 18 kehittämissuunnitelmien vaikutus viitoitusongelmiin

Valtatiellä 18 merkittävin rakentamaton osuus on välillä Multia – Ähtäri. Välin tiesuunnitelma valmistui vuonna 1995, jolloin tien rakentamisen kustannuksiksi arvioitiin 103 miljoonaa markkaa. Tiesuunnitelmaa ei kuitenkaan ole hyväksytty muutoin kuin Multian kirkonkylän kohdalta, johon tie on rakennettu. Tiesuunnitelman rakentaminen on siirtynyt tulevaisuuteen, koska hanketta ei ole valtakunnallisesti priorisoitu lähivuosina toteutettavien hankkeiden joukkoon. Tien parantaminen on kuitenkin jatkuvasti ehdolla toteutettavaksi lähitulevaisuudessa. Toteutuminen tulevaisuudessa vaatii eduskunnan hyväksynnän rahoituksen. Valtatien parantaminen ei ole vuosien 2004 – 2013 ministeriöryhmän investointiohjelmassa.

Tällä hetkellä Vaasan tiepiirissä on käynnissä hanke valtatie 18 Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien rakentamiseksi välillä Kiikku – Pultra. Ohikulkutie on noin 6 kilometriä pitkä ja kaksikaistainen. Hanke on tarkoitus aloittaa syksyllä 2006. Liittymämuutosten vuoksi ohikulkutieprojektin yhteydessä uusiutuu viitoitus joka tapauksessa useissa liittymissä.

Valtatie 18 on Keski-Suomen maakuntakaavan mukaan maakuntakeskusten Vaasa ja Jyväskylä välinen pääreitti. Valtatieyhteyden parantaminen on maakuntaliiton taholta priorisoitu korkealle, tieviranomaisen tehtävä puolestaan on edistää maakuntakaavan toteutumista.

Erilaisten valtatieparannusprojektien yhteydessä uusitaan runsaasti viitoitusta. Yksittäisten tieprojektien yhteydessä viitoituksen rakenteellinen epäloogisuus ei kuitenkaan yleensä nouse esille. Ongelman välttämiseksi on syytä muodostaa etukäteen tiepiirien rajat ylittävä yhteinen käsitys viitoitusmenettelystä tulevaisuudessa.

2 ONGELMIEN RATKAISEMINEN LIIKENTEEN HALLINNAN KEINAIN

2.1 Yleistä

Vaasan ja Jyväskylän välisen viitoituksen virheistä ja epäjohtonmukaisuuksista johtuen autoilijoilla on suuri riski ajautua harhaan, kääntyä väärästä liittymästä tai huomaamattaan jatkaa suoraan kääntymisen sijasta. Tässä raportissa on esitetty pääperiaatteet yhteysvälin viitoituksen korjaamiseksi ja selkeyttämiseksi. Liitteissä (liitteet 0-8) on esitetty viitoituksen ratkaisuja yhteysvälin solmu- ja polveilukohdissa. Yhteysvälin viitoituksen korjaaminen ja selkeyttäminen on toteutettava seuraavassa järjestyksessä:

- 1) ***Ensin on korjattava yhteysvälin viitoituksen virheet.***
- 2) ***Toiseksi on vahvistettava olemassa olevaa viitoitusta maastossa reitillääpysymisen helpottamiseksi valtatie polveilukohdissa.***

2.2 Tiekartan ja viitoituksen yhteispelin selkeyttäminen

Tiekartan ja tieviitoituksen yhteispelin on oltava asiakaslähtöistä. Viitoituksen ratkaisuihin on ensisijaisesti ajateltava asiakkaan omia prosesseja, kuten tieverkolla suunnistamisen helppoutta ja sijainnin tunnistamisen yksiselitteisyyttä.

Maakuntaliittojen ja tiepiirien yhteinen näkemys on, että vt 18:ta Vaasa - Seinäjoki - Jyväskylä -pääyhteytenä tuetaan. Koska rakentamisen eteneminen tämän yhteyden osalta on hidasta, tuetaan yhteyttä reittinä liikenteen hallinnan keinoin. Vaasan, Seinäjoen ja Jyväskylän välistä viitoitusta parannetaan seuraavin periaattein:

- Seinäjoen kautta kulkevan reitin viitoitusta vahvistetaan ja selkeytetään pääreitteinä.
- Kyyjärven kautta kulkevan reitin viitoitusta korjataan siten, että se hahmottuu vaihtoehtoiseksi reitiksi.

2.3 Ratkaisut vt 13 ja vt 16 viitoituksen osalta

Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien valmistuttua poistetaan ylimääräiset viitoitukset ja lisätään tarvittavat täydennykset, jotta viitoitus olisi yhtenäinen seuraavien ratkaisujen osalta valtateilla 13 ja 16:

- Jyväskylästä päin Vaasaan viitoitetaan Äänekoskelta alkaen valtatie 4 liittymästä.
- Vaasasta päin Jyväskylään viitoitetaan alkaen Lapualta.

Näin valtateiden 13 ja 16 välinen yhteys säilyy *vaihtoehtoisena reittinä* Vaasan ja Jyväskylän välillä. Ratkaisu on esitetty kuvassa 4.

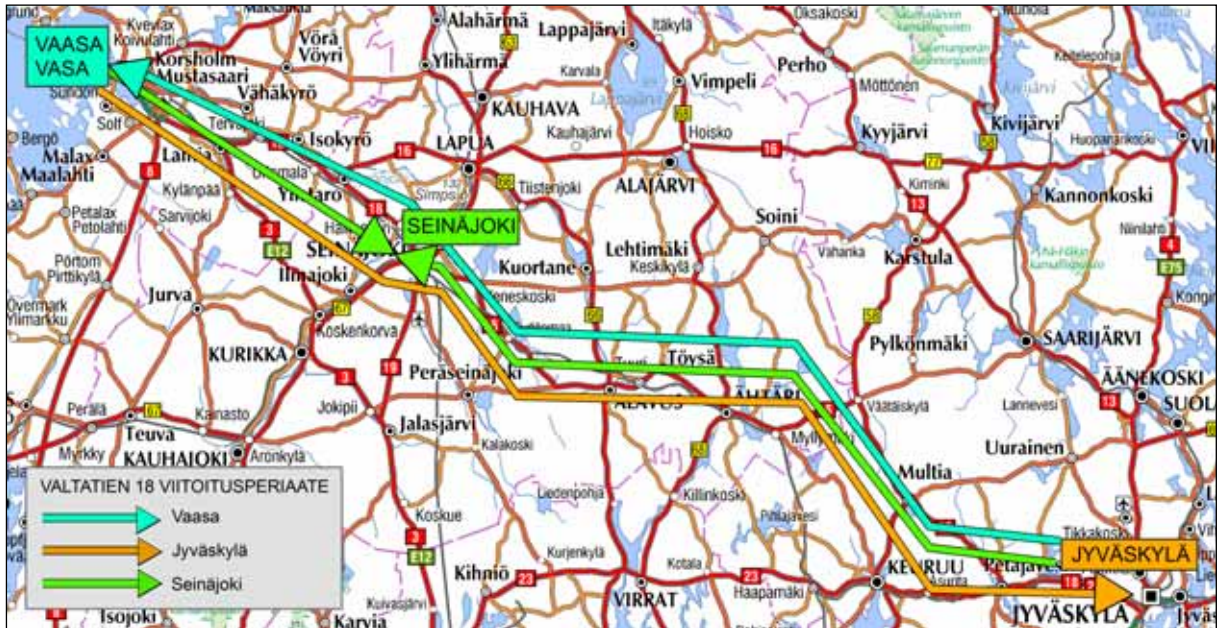

Kuva 4. Valtateiden 13 ja 16 kautta yhteys Vaasan ja Jyväs kylän välillä profiloitaa vaihtoehtoiseksi reitiksi aloittamalla viitoitus Vaasaan vasta Äänekoskelta ja viitoitus Jyväs kylään vasta Lapualta.

2.4 Ratkaisut vt 18 viitoituksen osalta

Kun Seinäjoen pohjoinen ohikulkutie valmistuu korjataan viitoitusta valtatie 18 osalta siten, että Vaasa – Seinäjoki – Jyväskylä sekä Jyväskylä – Seinäjoki – Vaasa – pääreitti viitoitetaan valtatielle 18. Ratkaisu on esitetty kuvassa 5.

Valtatie 18 epäjatkuvuuskohtiin asennetaan kaksoisuunnistustaulut erillisten suunnitelmakuvien mukaisesti, jotka on esitetty liitteissä. Kaksoistaulut asennetaan siten, että ensimmäinen taulu asennetaan 400-800 m ennen liittymää, tarkka paikka tarkistetaan maastossa. Jälkimmäinen taulu asennetaan ohjeen mukaisesti: 250-500 m ennen liittymää, jos nopeusrajoitus on vähintään 80 km / h tai muuten 150-250 m ennen liittymää

Kuva 5. Valtatie 18 on Vaasan, Seinäjoen ja Jyväskylän välinen pääreitti. Tavoitetilassa Vaasasta viitoitetaan sekä Seinäjoki että Jyväskylää ja Jyväskylästä puolestaan sekä Seinäjoki että Vaasa.

Viitoituksen rakentaminen on tehtävä ”takaperin” eli esimerkiksi Vaasan lisääminen viitoitukseen valtatielle 18 Jyväskylästä Vaasaan menossa oleville on aloitettava Vaasasta vaiheittain kohti Jyväskylää, jotta viitoituksen yhteneväisyydestä voidaan varmistua myös viitoituksen ollessa vielä keskenäinen. Näin ollen Keski-Suomen tiepiiri voi aloittaa ”Vaasan” lisäämisen ”Seinäjoen” rinnalle viittoihin vasta, kun Vaasan tiepiiri on edennyt tässä asiassa omalle rajalleen asti.

LIITTEET

Liitteissä on esimerkinomaisesti esitetty viitoituksen virheiden korjaaminen, rakenteen selkeyttäminen liikenteen solmukohtissa sekä kriittisissä paikoissa, joissa harhaanajamisen riski on suuri. Liitteissä 1-8 on esitetty kaksi kuvaa, yläpuolella nykytilanne ja alapuolella tavoitetila.

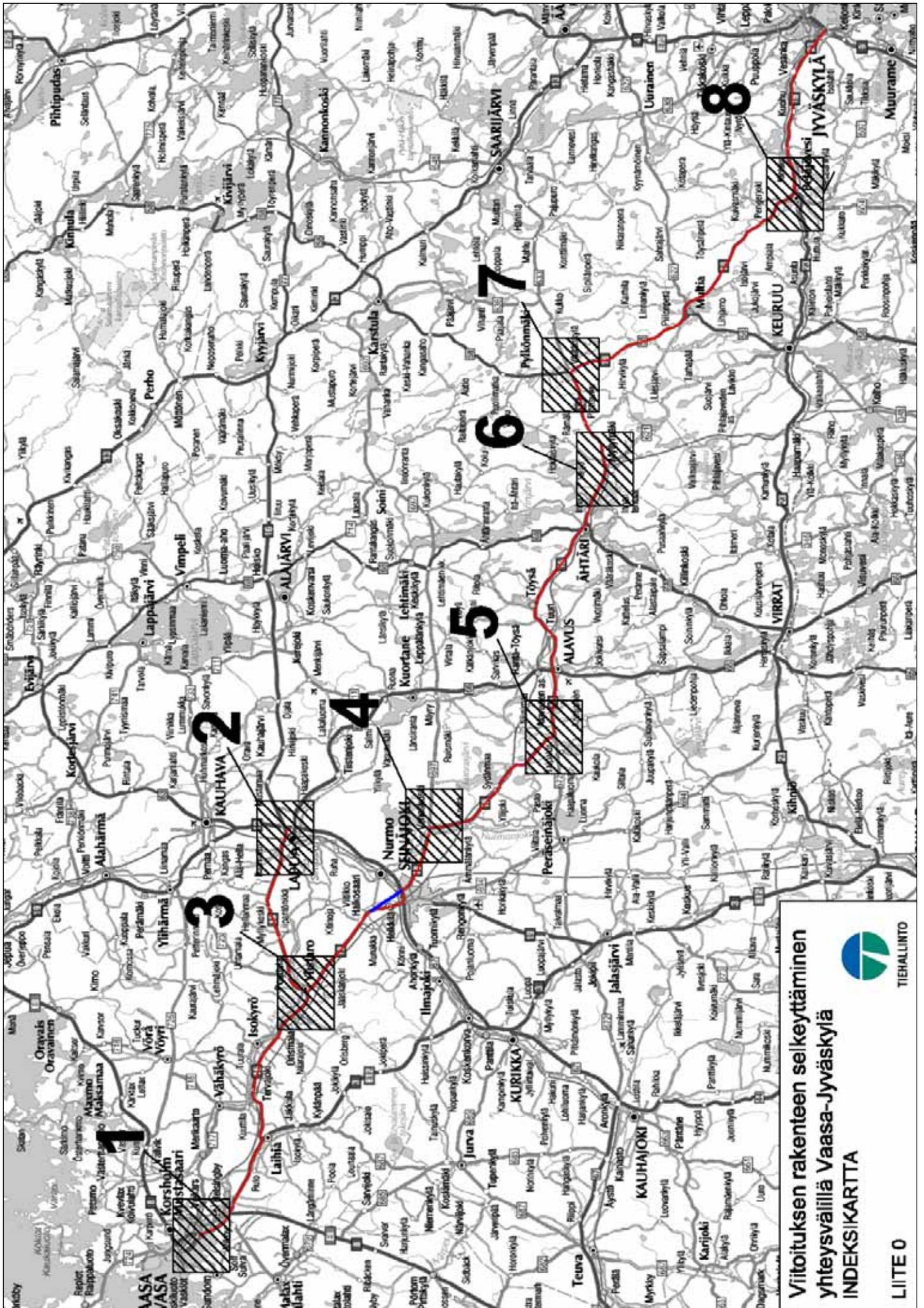
LIITE 0 Indeksikartta

Liitteet vaihe 1, yhteysvälin virheiden korjaaminen:

LIITE 1	VAASA
LIITE 2	LAPUA
LIITE 3	YLISTARO

Liitteet vaihe 2, olemassa olevan viitoituksen vahvistaminen:

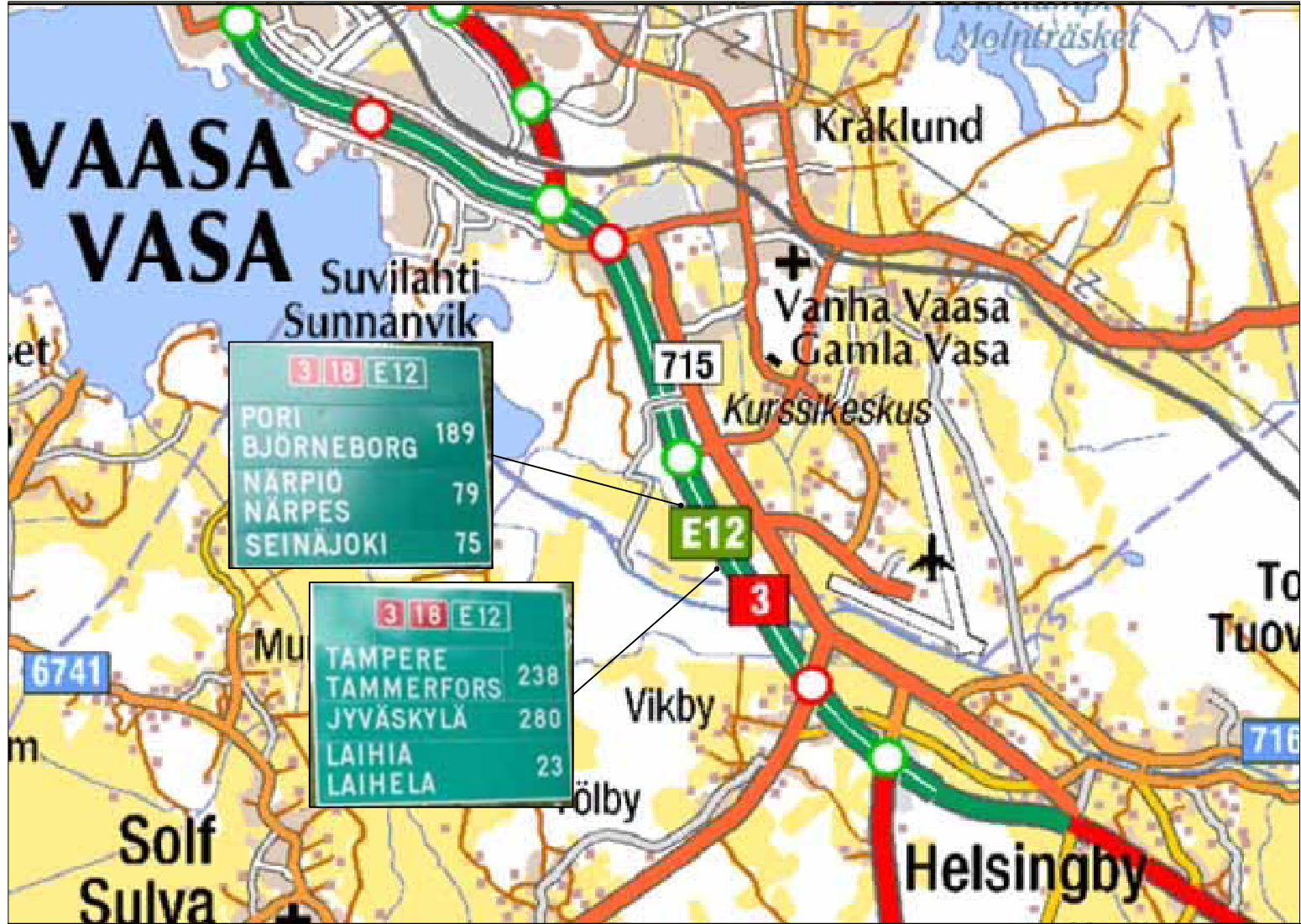
LIITE 4	VENESKOSKI
LIITE 5	KESKIKYLÄ
LIITE 6	MYLLYMÄKI
LIITE 7	VÄÄTÄISKYLÄ
LIITE 8	PETÄJÄVESI

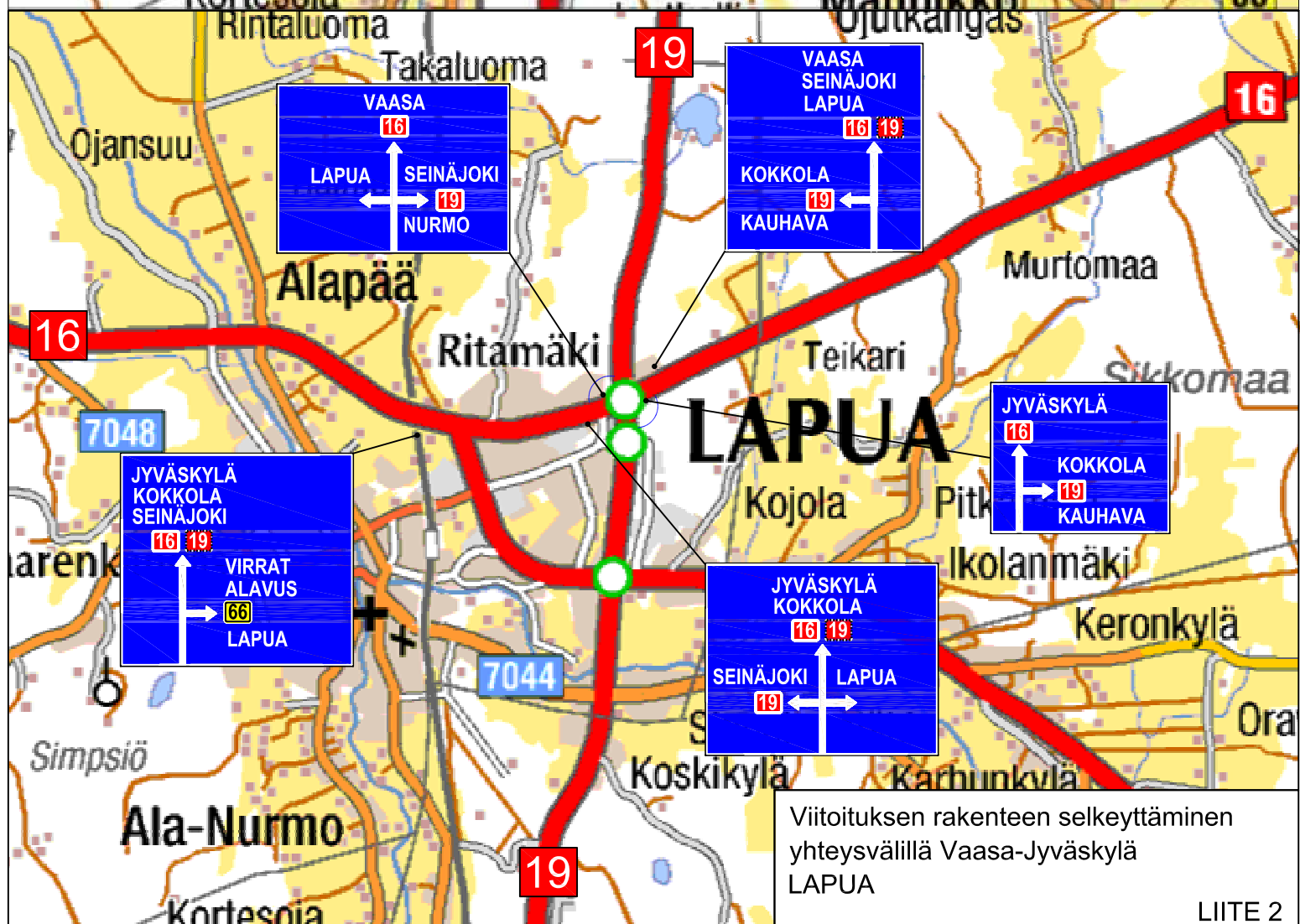

Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysväleillä Vaasa-Jyväskylä INDEKSIKARTTA

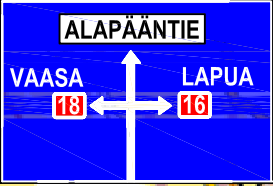
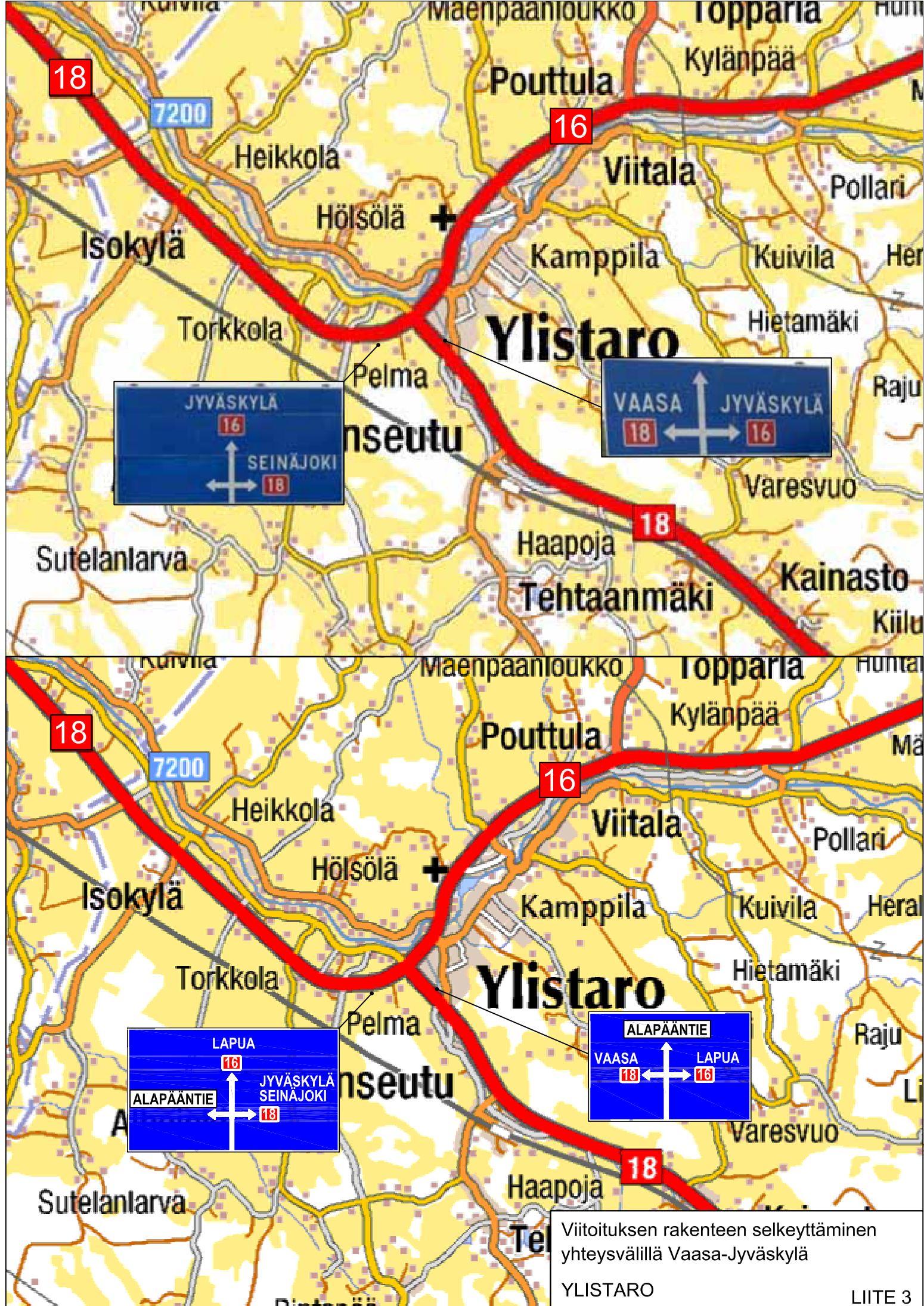
TIEHALLINTO

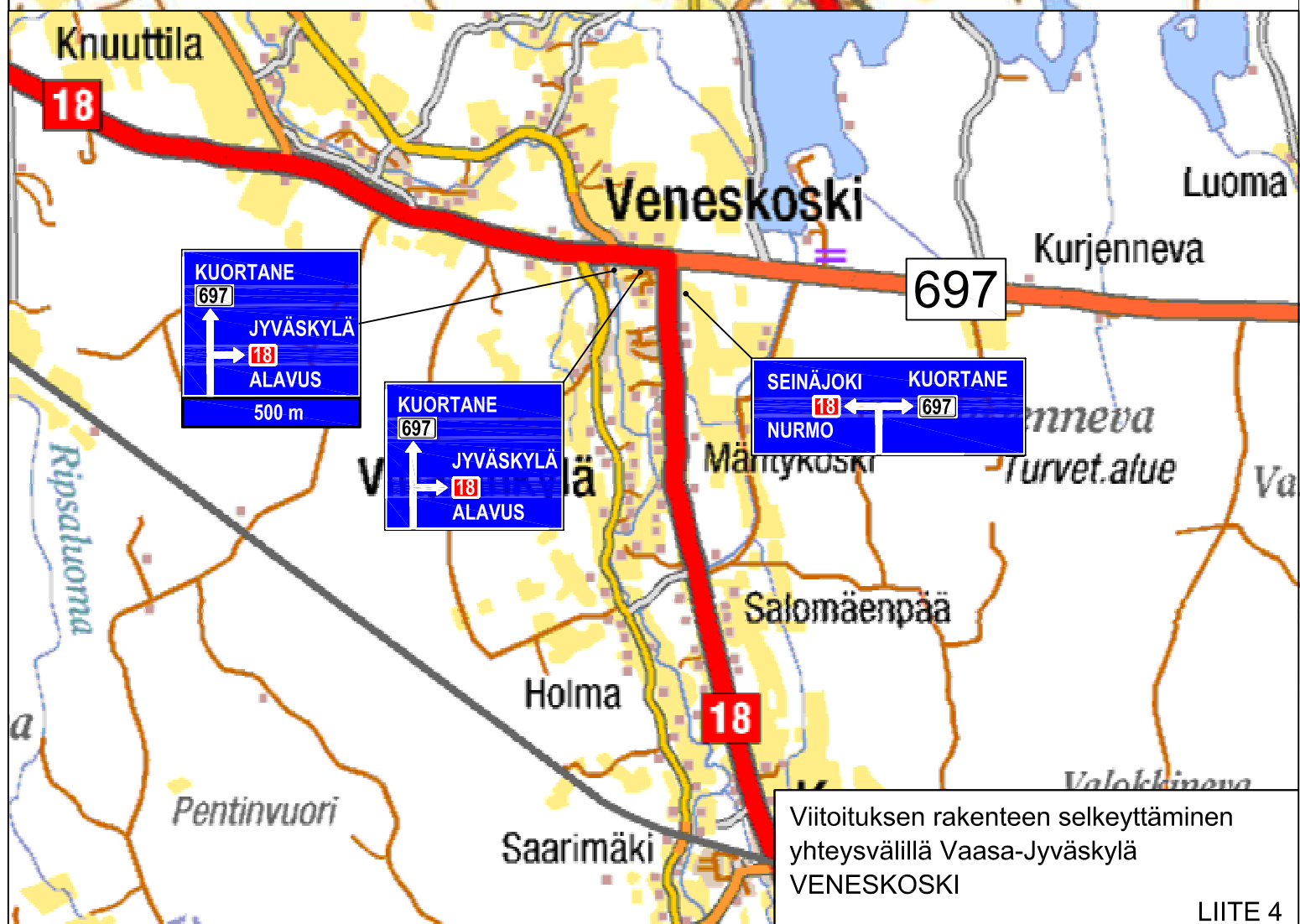
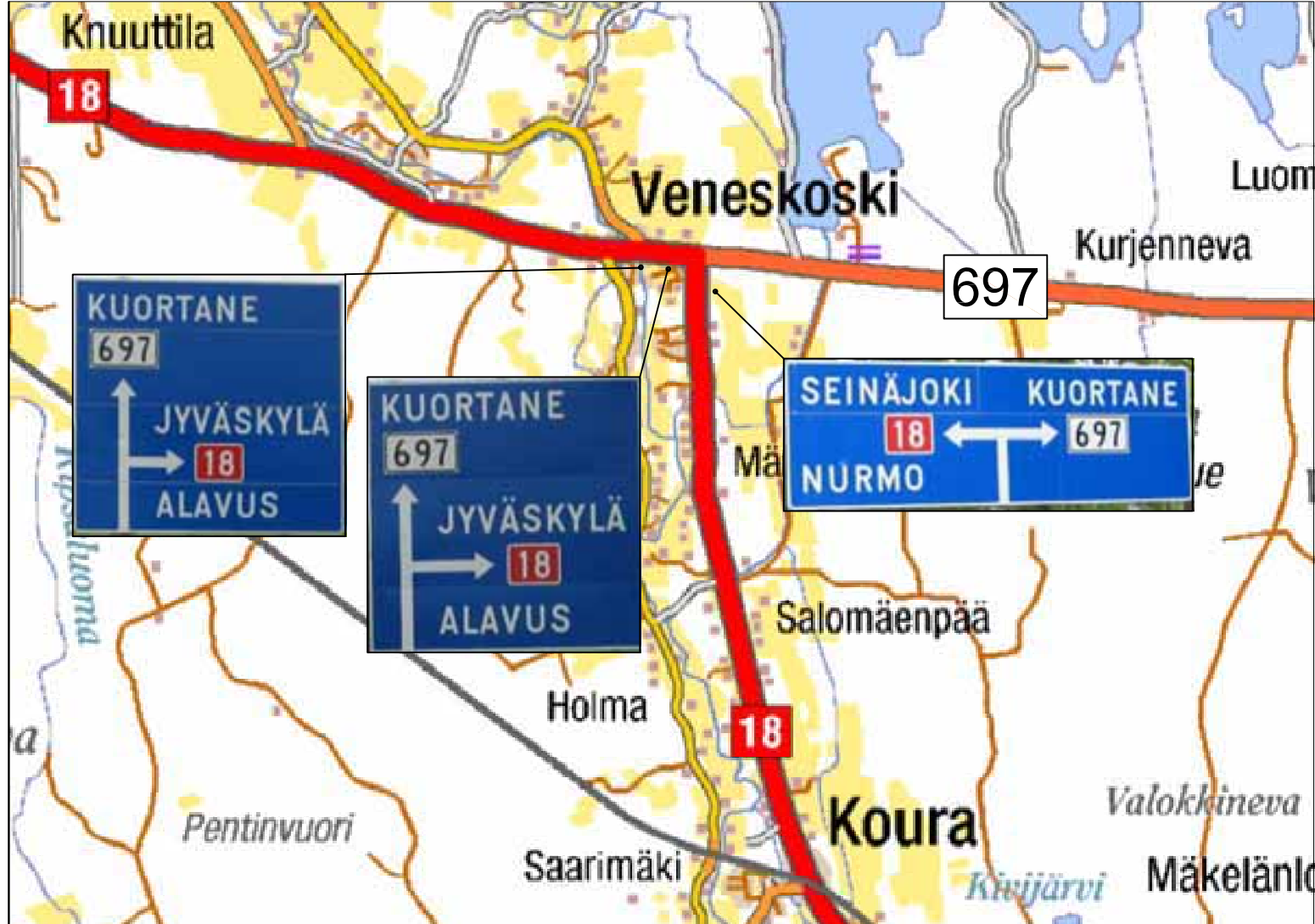

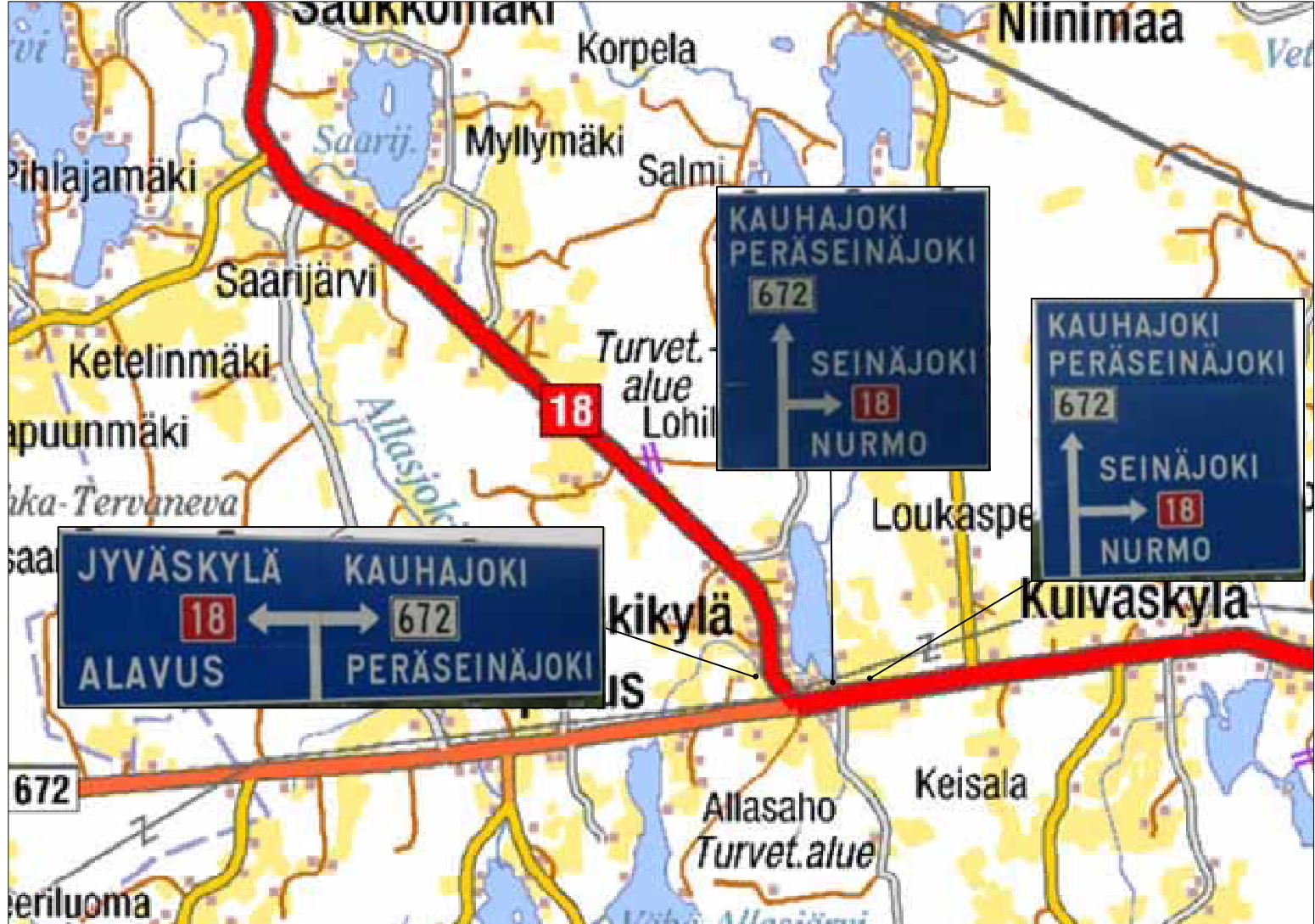
Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysväillä Vaasa-Jyväskylä LAPUA

LIITE 2

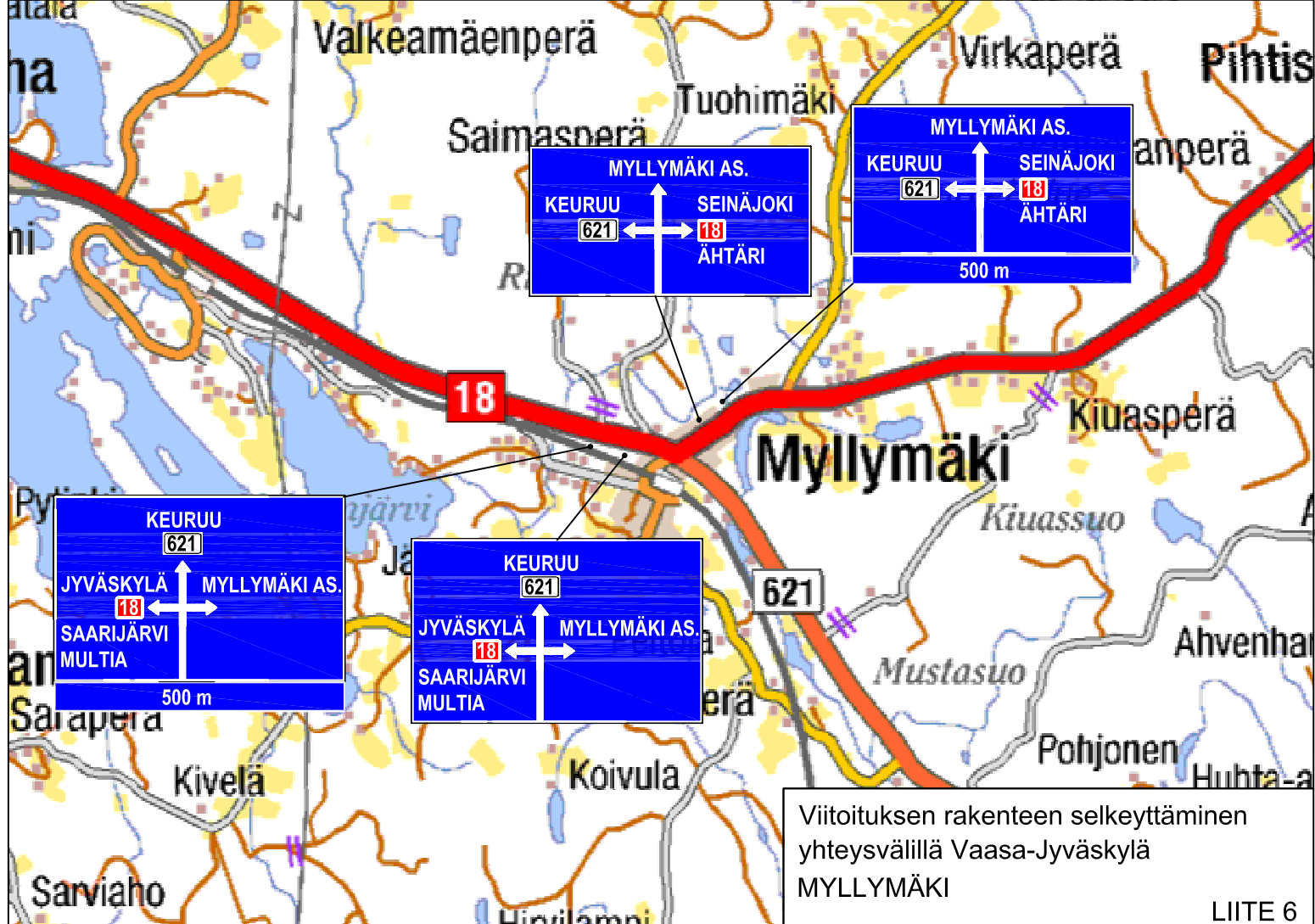
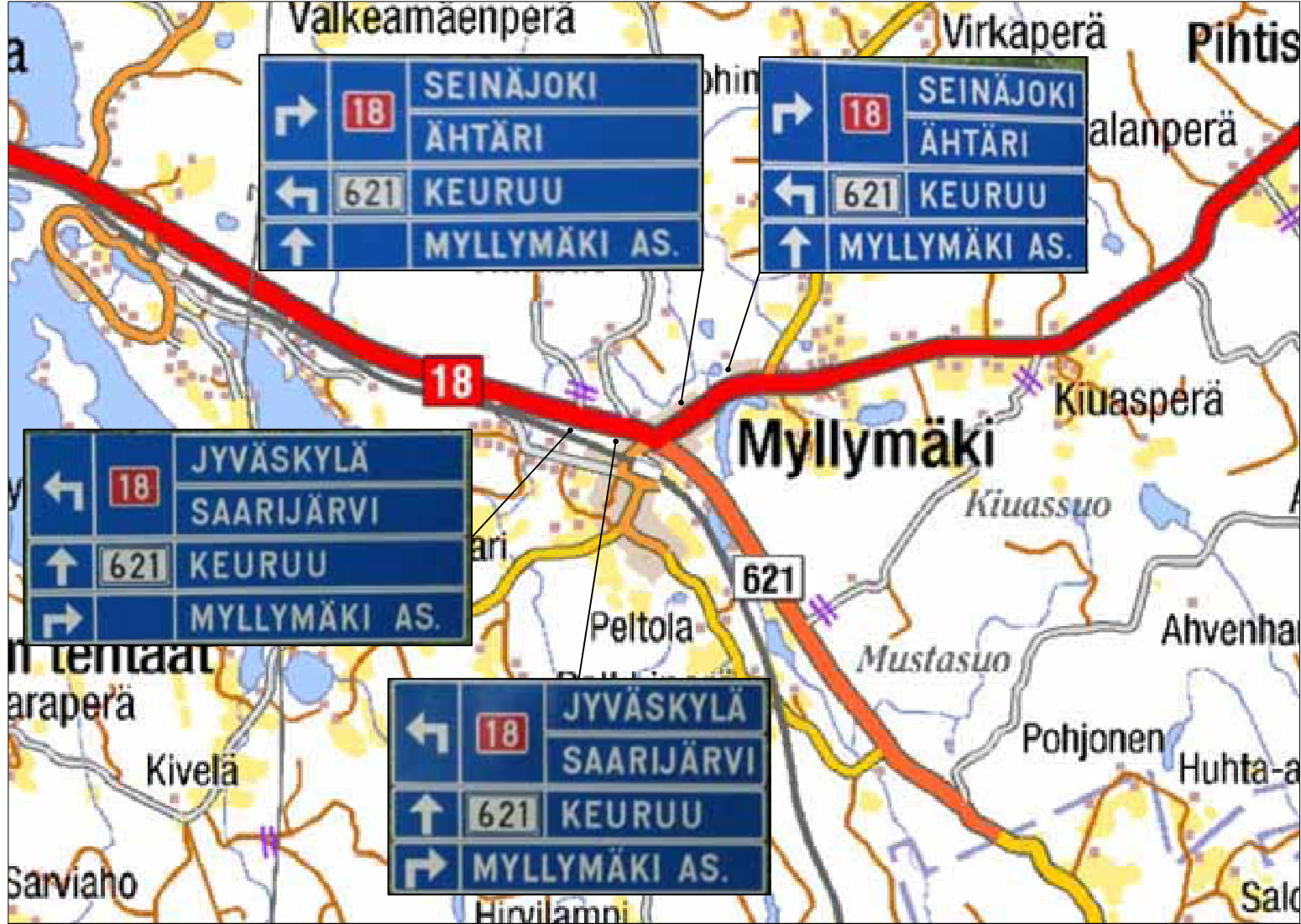

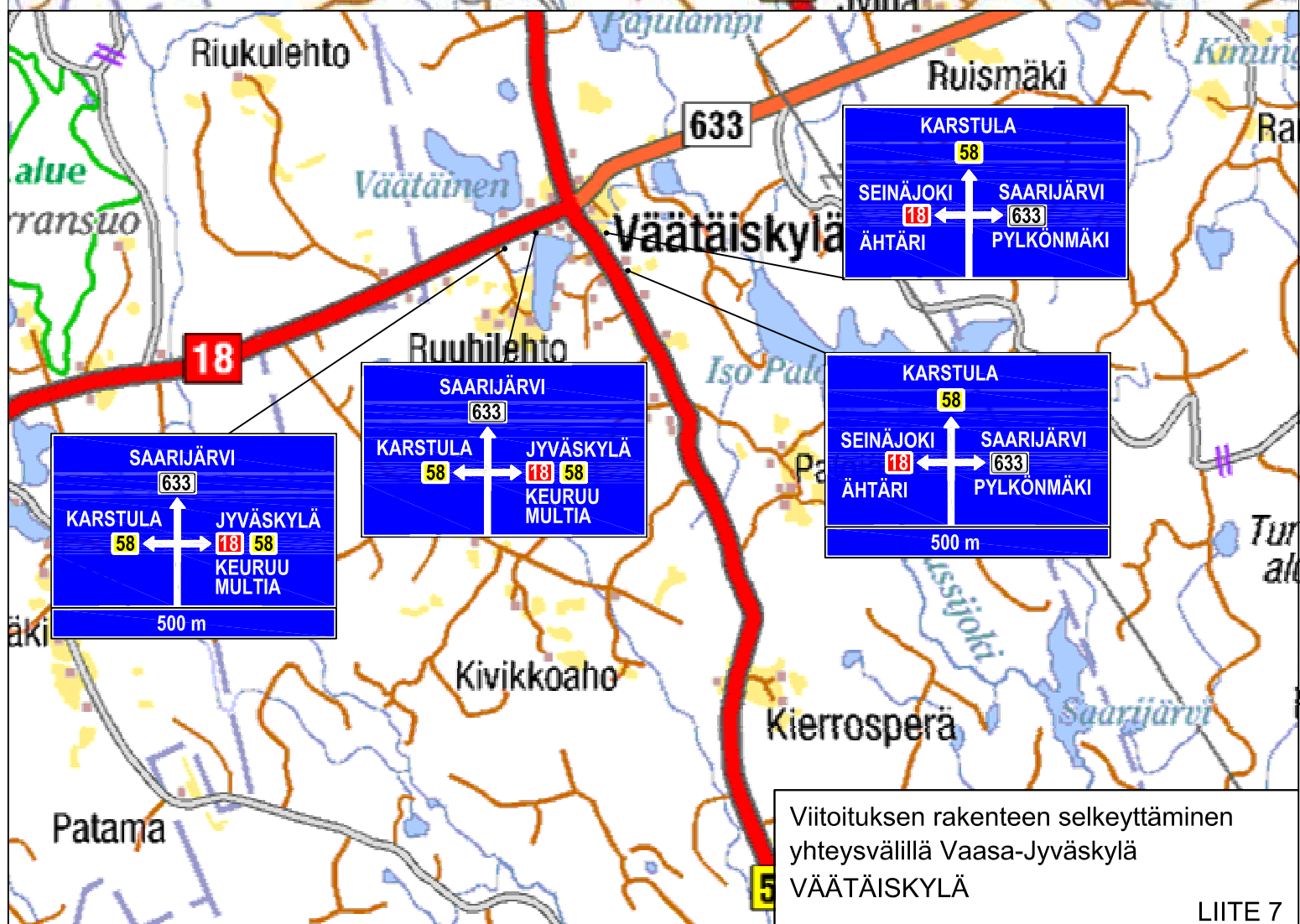
Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysvälikillä Vaasa-Jyväskylä

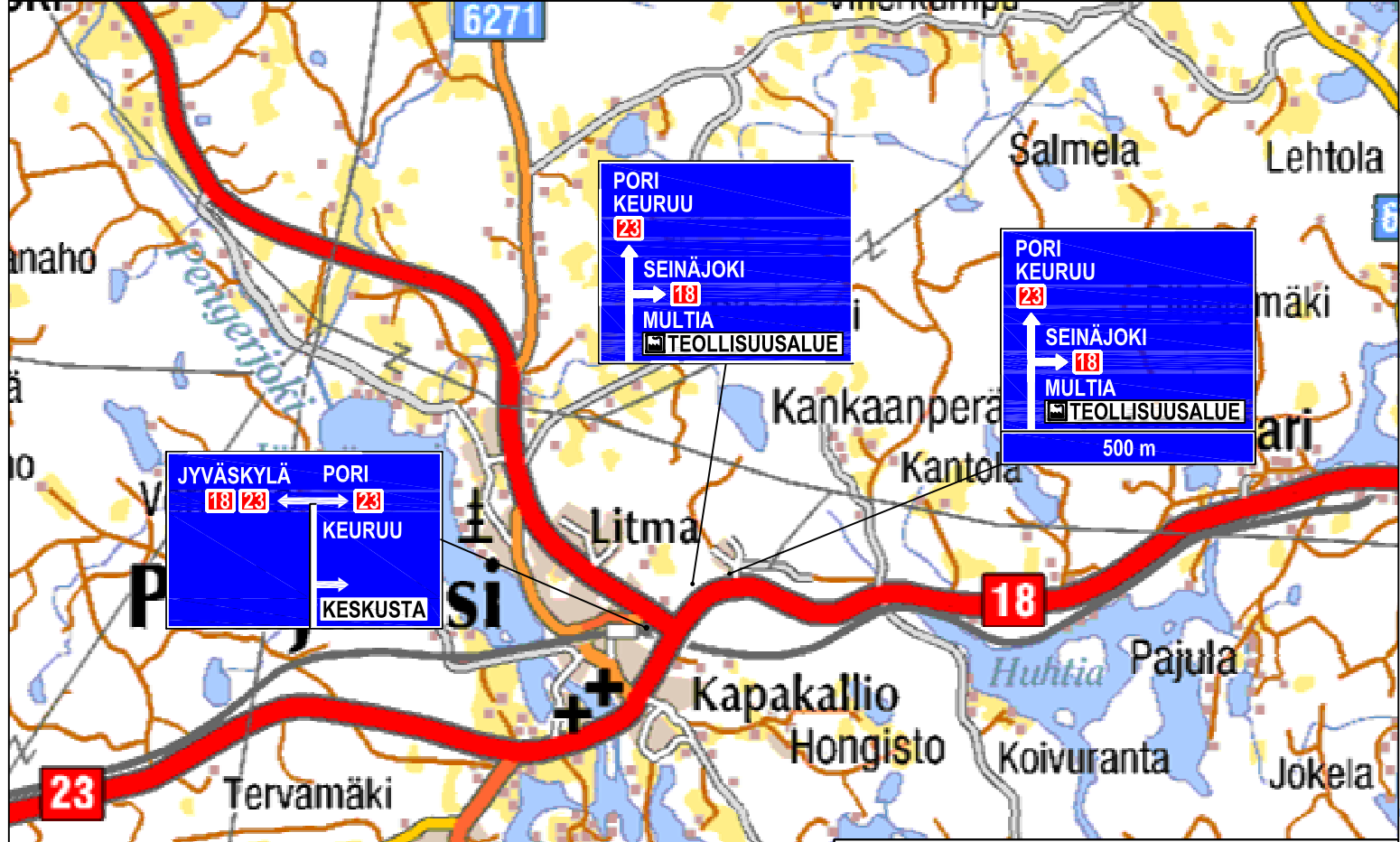

Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysväliä Vaasa-Jyväskylä KESKIKYLÄ

Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysväillä Vaasa-Jyväskylä VÄÄTÄISKYLÄ

Viitoituksen rakenteen selkeyttäminen yhteysväillä Vaasa-Jyväskylä PETÄJÄVESI

